

Ministrstvo za kulturo
Maistrova 10
1000 Ljubljana

Datum: 15. 01. 2021

Zadeva: Pobuda za spremembo Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic

Spoštovani

V zadnjih dveh letih (2019 in 2020) je bil s strani Inšpektorata RS za kulturo in medije v več splošnih knjižnicah opravljen inšpekcijski nadzor izvajanja 8. člena ZKnj-1 in podrejene Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, ki velja od 14. marca 2003, torej skoraj 18 let. V tem času se ni dopolnjevala ali spreminjala, so se pa zelo spremenile razmere za delovanje knjižnic.

Ob inšpekcijskih pregledih v preteklih dveh letih so bile v knjižnicah ugotovljene nekatere manjše neskladnosti, ki so jih knjižnice nemudoma odpravile, na primer odsotnost objave poletnega in predprazničnega obratovalnega časa v poslovnih knjižnic, in tudi nekatere druge neskladnosti, ki pa jih zaradi finančnih posledic za občino kot ustanovitelja in financerja ni mogoče odpraviti v obdobju, kot je bilo v odločbi o inšpekcijskem nadzoru določeno, oziroma jih v nekaterih primernih sploh ne bo možno odpraviti. Uskladitev z določbami Uredbe namreč zahteva dodatne zaposlitve, naj gre za povečanje obratovalnega časa krajevnih knjižnic ali pa za obisk potujoče knjižnice (bibliobusa) v strnjenih naseljih dvakrat mesečno. Z namenom, da potujoča knjižnica obišče čim več naselij na območju, ki ga pokriva, jih obiskuje enkrat mesečno, kar pa ni v skladu z Uredbo. Realne možnosti v zvezi s financiranjem potujočih knjižnic izvajanja te določbe ne omogočajo, ne podpirajo pa je tudi raziskave lokalnih okolij.

Splošne knjižnice so t.i. vrata lokalne skupnosti in so najbolj obiskane kulturne ustanove, saj svoje delovanje v zadnjih dveh desetletjih stalno prilagajajo okolju, za katerega opravljajo knjižnično javno službo. Svoje mreže krajevnih knjižnic kot tudi mrežo in urnike delovanja potujočih knjižnic so oblikovale na podlagi raziskave svojih lokalnih okolij in jih prilagodile dejanski specifični strukturi in poseljenosti okolja. Svoje delovanje pa so po drugi strani prisiljene prilagajati tudi razpoložljivim pogojem za delovanje, ki jih zagotavljajo njihovi ustanovitelji in financerji - lokalne skupnosti. Zadnji dve leti v okviru Ministrstva za kulturo nastaja nov Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe, ki bo zaradi navedenega prinesel spremenjene minimalne pogoje za knjižnice, ki opravljajo knjižnično javno službo v skladu z Zakonom o knjižničarstvu. Novi Pravilnik naj bi bil razvojno naravnan, vendar ob upoštevanju ugotovljenih dejanskih potreb prilagajanja delovanja splošnih knjižnic specifični lokalnega okolja ter upoštevanju realnih možnosti in zmožnosti z vidika ustanoviteljev in financerjev, ki so v primeru splošnih knjižnic lokalne skupnosti.

Glede na navedeno in glede na dejstvo, da knjižnice nimajo možnosti, da bi svoje delovanje prilagodile v odločbi o inšpekcijskem nadzoru naloženim ukrepom, Ministrstvo za kulturo prosimo, da preuči možnosti za spremembo Uredbe o osnovnih storitvah knjižnic, ki bo usklajena z določbami predloga novega Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe in z realnimi možnostmi in potrebami, izkazanimi s strani ustanoviteljev in financerjev in s strani uporabnikov splošnih knjižnic.

V imenu Združenja splošnih knjižnic
Vesna Horžen
predsednica

